

Toespraak 'Kom terug naar d'unief!' – zaterdag 22 september 2012

Geachte oud-studenten van de Vrije Universiteit Brussel,
Beste vrienden,

Het gaat uitstekend met de VUB.

Al 4 jaar op rij hebben we telkens een pak meer studenten, de kwaliteit van ons onderwijs en ons onderzoek staat als een paal boven water, we zijn dit jaar met 15 plaatsen gestegen op de QS-ranking, we hebben zonet het Europees label behaald HR-Excellence in Research, we zijn financieel gezond, we hebben het beste studentenrestaurant van Vlaanderen, we hebben een sterk strategisch plan, we kunnen rekenen op sterke partners, zowel in het binnenland met de Universiteit Gent, de ULB en de Erasmushogeschool Brussel, als in het buitenland met bijvoorbeeld het UNICA-netwerk. Maar ... er is meer ..., nl. onze Alumni !

Een universiteit die géén hechte band heeft met haar afgestudeerden, is een universiteit zonder toegevoegde waarde. Een academische supermarkt die diploma's verkoopt en verder niets. Je kan de waarde van een universiteit afmeten aan de kwaliteit van haar onderwijs, de impact van haar onderzoek, maar die scores – die voor de VUB trouwens uitstekend zijn – vertellen maar een deel van het verhaal. Want de echte waarde van een universiteit ligt in de sporen die haar afgestudeerden in de samenleving nalaten, in de bijdrage die ze leveren in professionele situaties en in hun maatschappelijk engagement.

Als VUB'ers hebben we meer met elkaar gemeen dan we soms denken, en ik denk ook dat we meer met elkaar delen dan de oud-studenten van andere – grotere - universiteiten.

VUB'ers – van welke overtuiging ook – delen een openheid van geest en ze zijn gehecht aan fundamentele waarden als vrijheid, solidariteit en democratie. Maar we zijn ook een beetje dwars of met een beter woord: eigenzinnig. Een kuddegeest is ons altijd vreemd geweest en als twee VUB'ers elkaar tegenkomen, is de kans groot dat ze het niet met elkaar eens zijn en hevig beginnen te discussiëren. Kritiek en zelfkritiek, het is de basishouding voor elke onderzoekende mens. We hebben daar het voorbije uur – en de hele namiddag – treffende voorbeelden van gezien.

Beste VUB'ers,

Toen ik hier zelf als 17-jarige Antwerpenaar aankwam om in de hoofdstad te komen studeren, kon ik niet vermoeden dat ik hier het belangrijkste hoofdstuk van mijn professionele leven zou schrijven. Intussen zijn we veertig jaar verder en hebben ook mijn/onze kinderen voor diezelfde VUB gekozen. Zonder dat ik hen daartoe verplicht had. Maar ik heb ze uiteraard ook niet tegengehouden. Zo

heb ik immers meteen ook een plek om te slapen in Brussel als vergaderingen of evenementen uitlopen...

Maar ik ben zeker niet de enige wiens kinderen hier studeren of gestudeerd hebben, er zijn immers vele VUB'ers van wie de ouders of zelfs grootouders hier hebben gestudeerd, aan de VUB of aan de toen nog tweetalige ULB. Er bestaat – ondanks onze individuele ingesteldheid – zoiets als een VUB-community. En niet alleen op Facebook.

Er zijn momenteel meer dan 50.000 afgestudeerde VUB'ers. En dat aantal zal de volgende jaren steeds sneller aangroeien, want almaar meer studenten vinden hun weg naar Brussel, naar de VUB.

En dan zeggen dat sommigen er in 1969 aan twijfelden of de nieuwe Vlaamse universiteit in een stad die steeds meer aan het verfransen was, wel studenten zou aantrekken? Het eerste academiejaar schreven 950 studenten zich in. En het is alleen maar in stijgende lijn gegaan. Vandaag zijn er 12 keer zoveel studenten, meer dan 12.000. Daarom zeg ik met klem: niemand kan het bestaansrecht van de Vrije Universiteit Brussel nog in vraag stellen, niemand. Tenzij mensen van heel slechte wil met een verborgen agenda. Maar daar wil ik geen rekening mee houden. Trouwens als we rekening houden met de demografische evolutie in Brussel, zou de VUB, moest ze nog niet bestaan, binnen 10 à 15 jaar zelfs opgericht moeten worden.

Maar ik hou ook rekening met de realiteit van vandaag en dan blijkt dat er dit jaar opnieuw een forse stijging is van het aantal nieuwe studenten, een stijging van meer dan 10 procent. We zijn dus zonder enige twijfel op weg naar 15.000 studenten over enkele jaren.

Niet alleen studenten uit eigen land trouwens, ook internationaal blijken we steeds aantrekkelijker, met 15 % buitenlandse studenten intussen. We hebben dan ook hard gewerkt aan ons internationaal aanbod, onder meer via de recente oprichting van de Brussels University Alliance door de VUB en de ULB samen. Wat in België niet meer lukt, daar slagen wij met onze Franstalige vrienden blijkbaar wel nog in. Omdat we elkaar respecteren en elkaars kwaliteiten kennen. Het paradepaardje van de Brussels University Alliance is momenteel Bruface, de Brussels Faculty of Engineering. Bruface biedt een reeks Engelstalige masteropleidingen in de Ingenieurswetenschappen en de studenten komen werkelijk van alle hoeken van de wereld. En dit is nog maar het begin. Over tien jaar zullen veel oud-studenten het vliegtuig moeten nemen voor de tiende editie van Kom terug naar d'Unief. Een tweetalige editie ongetwijfeld, Nederlands-Engels. Maar tegelijk zullen we onze Vlaamse en Nederlandstalige identiteit nooit verloochenen. Wij zijn open en kosmopolitisch gesitueerd in het hart van Europa en net daarom zijn we van onschatbare waarde voor Vlaanderen.

Maar daar gaan we het niet over hebben, het is immers feest vandaag. Het verheugt me werkelijk dat jullie vandaag met zo velen terug naar d'unief zijn gekomen. Ik leid daaruit af dat we toch wel wat betekenen voor elkaar en dat ook in de toekomst willen doortrekken. Ik zou de relatie tussen de universiteit en

haar oud-studenten graag als volgt samenvatten: *hoe kunnen wij deuren openen voor jullie en hoe kunnen jullie deuren openen voor ons?*

Een eerste deur hebben we alvast samen geopend: dat is het diploma.

Maar jullie kunnen nog altijd terugkomen om nog meer kennis op te doen, er zijn mogelijkheden genoeg om levenslang te leren, van interessante lezingen over postgraduataten tot extra masters.

Toen ik in 2008 pas rector was, heb ik meteen een prioriteit gemaakt van een overkoepelende alumniwerking, als aanvulling en als versterking van wat bestaande oud-studentenorganisaties, zoals de oudstudentenbond OSB, reeds deden. Met een dynamische alumniwerking en tal van activiteiten – van bescheiden tot heel groot, zoals vandaag - willen we oud-studenten de kans geven om elkaar te ontmoeten, om te netwerken in een boeiend kader.

Maar omgekeerd doen jullie ongetwijfeld ook veel voor ons. Ik durf te veronderstellen dat oud-studenten die de VUB in hun hart dragen er ook graag en veel over spreken. En zoals iedereen weet is mond-aan-mond-reclame ook in de 21ste eeuw nog altijd de beste reclame. Mag ik u daarom vanop dit spreekgestoelte verzoeken om nog meer dan vandaag fierheid uit te stralen en fierheid uit te dragen: de VUB heeft in het verleden (abortus, euthanasie, mensen zonder papieren, ...) in maatschappelijke thema's vaak het voortouw genomen en zal dit ook in de toekomst blijven doen. De VUB laat zich niet meeslepen in de mainstream van de politiek en durft tegenstrijdige standpunten in te nemen. En waar andere universiteiten beweren het vrij onderzoek toe te passen voeg ik formeel er aan toe: ja, tot op zekere hoogte ...

Jullie, de oud-studenten kunnen ons op allerlei manieren helpen om de kwaliteit en de fierheid over deze kwaliteit uit te dragen; maar jullie kunnen ons ook helpen om onze dromen waar te maken, om onze projecten te realiseren. Een aantal van jullie heeft onze twee campussen nog zien gebouwd worden. Maar net als steden zijn campussen nooit af. Vandaag, aan het begin van mijn tweede ambtstermijn als rector, heb ik het startschot gegeven voor een nieuw ambitieus bouwprogramma, misschien niet zo groots als het bouwen van de campussen zelf, maar toch ingrijpend genoeg om de aanblik van de VUB definitief te veranderen. We kunnen trouwens niet anders, want we barsten uit onze voegen. En in tijden van crisis moet je durven investeren. Dit is te vergelijken met een fiets: als je de trappers niet in beweging houdt, val je om ...

Ik geef graag enkele voorbeelden.

Vorig academiejaar hebben we een architectuurwedstrijd uitgeschreven voor de bouw van 650 nieuwe studentenkamers op campus Etterbeek. Aan de kant van de Triomflaan moet een karaktervol en duurzaam complex verrijzen dat het nieuwe gezicht van de VUB naar de buitenwereld moet worden. Tegen 2016 moet alles klaar zijn.

Nog op campus Etterbeek zijn we zopas gestart met de bouw van U-residence. In de kranten hebben ze het een sporthotel genoemd, maar het is meer dan dat.

Het gaat om accommodatie waar tot 200 binnen- en buitenlandse studenten en professoren kunnen verblijven, naast topsportverenigingen die bijvoorbeeld aan de VUB een sportstage volgen. Er komt ook een aantrekkelijk congrescentrum in het gebouw.

Op de scheidingslijn tussen onze campus en die van de ULB is dan weer een Library and Learning Center gepland. Als we hiervoor snel de middelen vinden – van de overheid, maar ook van vooruitziende sponsors – dan kunnen de campussen van de VUB en de ULB na veertig jaar opnieuw verbonden worden, verbonden door een brug van wetenschap en kennis in de vorm van een eigentijdse bibliotheek.

Aansluitend zullen we ook een opleidings- en researchcenter oprichten waar we alle ingenieursopleidingen in Brussel zullen verzamelen, Nederlandstalig en Franstalig i.s.m. Agoria.

Een laatste voorbeeld is onze medische campus in Jette. Daar is een ambitieus ruimteplan volop in uitvoering. Het UZ Brussel is alle verpleegeenheden aan het vernieuwen, een nieuwe dienst spoedgevallen staat in de steigers en er komt een fonkelnieuw medisch-technisch blok en een chirurgisch dagziekenhuis. Ziekenhuis, universiteit en enkele andere partners zullen samen een UMC vormen, een echte Universitaire Medische Campus waarbij de partners hun beleid en organisatie volledig op elkaar afstemmen en samen strategische keuzes maken.

Slechts enkele voorbeelden om aan te tonen dat het ons menens is. We wéten dat we de volgende jaren zullen blijven groeien en daarom bouwen we nu voor morgen.

We bouwen aan een sterke VUB in de hoofdstad van Vlaanderen, België en Europa. We rekenen hierbij op de steun van iedereen die ons graag ziet, dus zeker ook op de steun van jullie allemaal, onze oud-studenten.

En blijf ons vooral ook volgen, via de nieuwe elektronische nieuwsbrief voor alumni, maar ook op Twitter, op LinkedIn, op Facebook, via ons magazine Akademos en natuurlijk ook als we in de media komen. En dat gebeurt gelukkig veel tegenwoordig. Bedankt nogmaals voor jullie komst. Ik weet dat ik op jullie steun kan rekenen. Ook daarvoor mijn oprechte dank. Dank ook aan H el ene Casman, vicerector studentenbeleid en motor achter deze terugkomdag samen met Tim Peeters en zijn medewerkers. Jullie hebben er iets zeer moois van gemaakt.

Ik hoop ook dat het voor jullie allen, vandaag hier aanwezig, een mooie, verrijkende en naar meer smakende namiddag was. Aan al wie naar het Brussels diner gaat, zeg ik smakelijk. En dat we elkaar snel terug mogen zien.

Eens VUB'er, altijd VUB'er.

Dank u wel.